

Ergasheva Maxfuza Saliyevna

Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi "Aniq fanlar" kafedrasida fizika fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Jamiyat hayotining barcha jabhalarida kechayotgan jarayonlar mutaxassislarining, shu jumladan energetika, ekologiya, kibernetika, tibbiyot, o'qituvchi, muhandis, dasturchi, mexanik, quruvchi va mutaxassislarining kasbiy fazilatlariga yangi vazifalarni qo'ymoqda.

Kalit so'zlar: Bu masalani hal etishda, bizningcha, tibbiyot ta'limi tizimining tarkibiy qismi bo'lgan matematika bilan fizika kursi muhim o'rin tutadi.

Bugungi kunda ta'limning yangi tendensiyalari doirasida universitet bitiruvchisiga qo'yiladigan asosiy talablardan biri uning raqobatbardoshligidir. Raqobatbardosh mutaxassisning xususiyatlarida uning kasbiy va shaxsiy vakolatlari alohida ahamiyatga ega. Uchinchi avlod oliy kasbiy ta'lim davlat ta'lim standartlarining kompetensiyaviy formati bitiruvchining kompetensiyalari orqali kasbiy ta'lim sifatini baholashni o'z ichiga oladi, bu ta'lim dasturini o'zlashtirishning umumiy natijasi sifatida tushuniladi. Oliy o'quv yurti bitiruvchisining kompetensiyasi unga tanlagan kasbi bo'yicha muvaffaqiyatli ishlash, uning ijtimoiy harakatchanligi va mehnat bozorida barqarorligiga hissa qo'shadigan ijtimoiy, shaxsiy va umumiy madaniy fazilatlarni egallash imkonini berishi kerak.

Bu masalani hal etishda, bizningcha, tibbiyot ta'limi tizimining tarkibiy qismi bo'lgan matematika bilan fizika kursi muhim o'rin tutadi. Fizika va matematika nafaqat xususiy, umumiy fan, fizikaviy va matematikaviy kompetensiyalarni, balki asosiy, yuqori predmetli kompetensiyalarni ham shakllantirish imkonini beradi.

Oliy o'quv yurtlarida fizika-matematika fanlari texnika, tibbiyot va unga yaqin fanlarga aniq bilimlarning kirib borishi bilan katta ahamiyatga ega. Bu diagnostika va davolash usullari, jihozlarining takomillashtirilishi va murakkablashishi, tadqiqot natijalarini aniq tushunish va to'g'ri baholash zarurati bilan bog'liq. Tanadagi jismoniy jarayonlarni, tashqi omillarning organizmga ta'sirining fizik asoslarini, molekulyar fizika qonunlarini chuqur tushunmasdan turib, davolanishni to'g'ri belgilash, bemorga sog'lom turmush tarzi qoidalarini tavsiya etish mumkin emas. Amalda, shifokor miqdoriy ko'rsatkichlar bilan shug'ullanadi. Bu miqdorlar qanday olinganligini, ularning aniqligi qanday ekanligini bilish muhimdir. Bu savollarning matematik asosini ehtimollar nazariyasi va matematik statistika tashkil etadi.

Fizika jamiyat hayotining deyarli barcha jabhalariga ta'sir qiladi, butun madaniyatga va fikrlash tarziga ta'sir qiladi. Biologiyadagi inqilob odatda molekulyar biologiya va genetikaning paydo bo'lishi bilan bog'liq. Molekulyar biologiya o'z ob'ektlarini aniqlash, ajratish va o'rganish uchun fizik usullar va uskunalardan foydalanadi: elektron va proton mikroskoplari, rentgen nurlari difraksion tahlili, elektron difraksiyasi, neytron tahlili, teglangan atomlar usuli va boshqalar. Fizikaviy laboratoriyalarda paydo bo'lgan ushbu vositalarsiz biologlar tirik organizmlarda sodir bo'ladigan jarayonlarni sifat jihatidan yangi darajaga olib chiqa olmaydilar.

Shunday qilib, "Fizika. Matematika» mutaxassisligining zaruriy tarkibiy qismidir. Shu bilan birga, bakalavriat talabalari fundamental fanlarni bilishning kelajakdagi shifokor amaliyoti uchun ahamiyatini to'liq anglay olmasligi hisobiga talabalarning bazaviy fanlarni o'rganishga bo'lgan motivatsiyasi past. Biz fizika va matematika hamda klinik fanlar o'rtasidagi fanlararo aloqadorlik jadvalini tuzishimiz zarur, bu esa birinchi kurs talabasiga fizika va matematikani o'rganishda olgan bilim, ko'nikma va malakalarining boshqa fundamental va boshqa fanlarni keyingi bosqichda o'rganish ahamiyatini ko'rish imkonini beradi. Klinik fanlar, shuningdek, umumiy madaniy va kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish uchun tibbiyot amaliyotida fizik-matematik ta'limning o'rni doimiy ravishda ochib berilishi o'qitish metodikamizning xususiyatlaridan biridir. Bu talabalarning kursni o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshirishga, matematikaning fundamental asoslarini va kasbiy tibbiy ta'lim uchun zarur bo'lgan amaliy matematik apparatlarni o'zlashtirishga, talabalarda materiyaning fizik xususiyatlari va biologik ob'ektlarda sodir bo'ladigan fizik jarayonlar haqida yaxlit, tizimli tushunchani shakllantirishga yordam beradi. , shu jumladan inson tanasi. Har bir fan bloki modullardan iborat. Modullar matematik tahlil, ehtimollar nazariyasi, matematik statistika, tibbiy va biologik fizikadan tibbiyot uchun eng muhim mavzularni o'z ichiga oladi. Modullar ichida modulli birliklar, masalan, laboratoriya ishi yoki amaliy dars ajratilgan. Har bir modul bo'limida didaktik maqsaddan tortib o'quv adabiyotlari ro'yxatigacha bo'lgan o'quv siklining barcha tarkibiy qismlari mavjud. Talaba o'ziga taklif qilingan, maqsadli harakatlar rejasi, axborot banki va qo'yilgan didaktik maqsadlarga erishish uchun uslubiy qo'llanmani o'z ichiga olgan individual o'quv rejasi bilan mustaqil ravishda ishlashi mumkin. Didaktik maqsad talaba uchun tuzilgan bo'lib, nafaqat o'rganilayotgan materialning hajmi va turini, balki uni o'zlashtirish darajasini ham o'z ichiga oladi. Har bir modul bo'limi uchun bilim, ko'nikma va malakalarga qo'yiladigan talablar to'plami ishlab chiqilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi
2. Ishmuhamedov R.J., Yo'ldoshev M. Ta'lim va tarbiyada zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – T.: - Nihol nashriyoti, 2016
3. Berdiyeva O.B., Mirsaburov M. Matematika fanini o'qitish metodikasi moduli bo'yicha o'quv uslubiy majmua. – Termiz-2020.
4. Maxamatrasul Djo'rayev "Fizika o'qitish metodikasi" Toshkent - 2015
5. <https://pm.piima.uz/steam-ta-lim/>
6. <https://openscience.uz/index.php/sciedu/article/download/119/45/372>
7. <https://t.me/scienceboxofficial>
8. Ahmadaliyeva G. H. et al. YARIMO 'TKAZGICH MODDALAR VA ULARNING XARAKTERISTIKALARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 91-93.

9. Yusubjanovna A. M. BIRINCHI TIBBIY YORDAMNING AHAMIYATI VA UNI BAJARISHNING UMUMIY QOIDALARI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – T. 2. №. 1.
10. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. YURAK ISHEMIK KASALLIKLARI VA ULARNI OLDINI OLIHNING ZAMONAVIY USULLARI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – T. 2. – №. 6.
11. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. BUYRAK TOSH KASALLIKLARINI HOSIL BO'LIHIDA GIPODINAMIYANING TA'SIRI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – T. 2. №. 6.
12. Usmonov S., Alisherjonova F. INSON TANASIDA BO'LADIGAN ELEKTR HODISALARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 4 Part 2. – С. 200-203.
13. Usmonov S., Isroilov S. CHAQALOQLARDA QORIN DAM BO'LIHNING SABABLARI, DAVOLASH USULLARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. №. 4 Part 2. – С. 196-199.
14. Isroil o'g'li X. M., Abdusubxon o'g'li U. S. GIPERTONIYA KELIB CHIQISHI SABABLARI //INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON" MODERN EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS". – 2023. – Т. 2. – №. 5.
15. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. BOLALARDA GASTROENTRITNING NAMOYON BO'LIHI //INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON" MODERN EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS". – 2023. – Т. 2. – №. 5.
16. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. KAM HARAKATLIK NATIJASIDA KELIB CHIQUADIGAN KASALLIKLARNI XALQ TABOBATI BILAN DAVOLASHNING TOP 10 TA USULI //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – Т. 1. – №. 3.
17. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. GIPERTONIYA KASALLIGINI RIVOJLANISHINI OLDINI OLIHNING ENG YAXSHI USULLARI //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – Т. 1. – №. 3.
18. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. QONNI SUYULTIRADIGAN TOP-10 MAHSULOT //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – Т. 1. – №. 3.
19. Abdusubxon o'g'li U. S. ELEKTROMAGNIT MAYDONNING ORGANIZMGA TA'SIRI //SCIENCE AND INNOVATION IDEAS IN MODERN EDUCATION. – 2023. – Т. 1. – №. 2.
20. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. KONDILOMA VIRUSLARINI DAVOLASHDA KRIOGEN TERAPIYA //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. Т. 2. – №. 1.
21. Abdusubxon o'g'li U. S., Madaminovna M. F. TA'LIM JARAYONLARIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARNING TUTGAN O'RNI //International scientific-practical conference on" Modern education: problems and solutions". – 2022. – Т. 1. – №. 5.

22. Abdusubxon o'g'li U. S., Madaminovna M. F. FIZIKA FANINI KOMPYUTER TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA O'QITISHNING AHAMIYATI //E Conference Zone. – 2022. – C. 217-219.

23. Abdusubxon o'g'li U. S., Yusubjanovna A. M. YARIMO 'TKAZGICH MONOKRISTALINI O 'STIRISH //E Conference Zone. – 2022. – C. 33-34.

24. Abdusubxon o'g'li U. S. YURAK QON-TOMIR SISTEMASI KASALLIKLARI. MIOKARD INFAKTI PAYDO BO'LISH MEXANIZMI VA OLDINI OLISH CHORALARI //E Conference Zone. – 2022. – C. 227-228.